

DEN FÆLLES FISKERIPOLITIK: OPRINDELSE OG UDVIKLING

Den fælles fiskeripolitik blev indført med Romtraktaten. Den var i begyndelsen knyttet til landbrugspolitikken, men er med tiden blevet udviklet til et mere selvstændigt politisk område. Det primære mål med den fælles fiskeripolitik efter omarbejdningen af den i 2002 er at sikre et bæredygtigt fiskeri og garantere indtjening og stabil beskæftigelse for fiskerne. Med Lissabontraktaten blev der gennemført flere ændringer i fiskeripolitikken. Og i 2013 nåede Rådet og Parlamentet til enighed om en ny fælles fiskeripolitik for miljømæssig, økonomisk og social bæredygtighed på lang sigt af aktiviteterne inden for fiskeri og akvakultur.

RETSGRUNDLAG

Artikel 38-43 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Med TEUF blev Parlamentet som noget nyt inddraget i udarbejdelsen af lovgivningen om den fælles fiskeripolitik. Den vigtigste ændring er, at den lovgivning, der er nødvendig for at forfølge målene for den fælles fiskeripolitik, nu bliver vedtaget efter den almindelige lovgivningsprocedure (tidligere kaldet den fælles beslutningsprocedure), hvilket gør Parlamentet til medlovgiver. Denne lovgivning kan imidlertid kun vedtages af Rådet på grundlag af et forslag fra Kommissionen.

Med hensyn til ratificering af internationale fiskeriaftaler er det fastsat i Lissabontraktaten, at de skal ratificeres af Rådet, når Parlamentet har godkendt dem.

MÅL

Fiskeri er en naturlig, vedvarende, bevægelig og fælles ejendom, der er en del af vores fælles arv. Fiskeriet reguleres gennem en fælles politik med fælles regler, der vedtages på EU-plan og gælder i alle medlemsstater. Den fælles fiskeripolitiks oprindelige mål var at bevare fiskebestandene, beskytte havmiljøet, sikre de europæiske flåders økonomiske levedygtighed samt sikre forbrugerne fødevarer af høj kvalitet. Med 2002-reformen blev der tilføjet et mål om en miljømæssigt, økonomisk og samfundsmæssigt afbalanceret og bæredygtig anvendelse af de levende akvatiske ressourcer. Reformen præciserede også, at bæredygtighed skal baseres på solid videnskabelig rådgivning og forsigtighedsprincippet.

RESULTATER

A. Baggrund

Den fælles fiskeripolitik udgjorde oprindeligt en del af den fælles landbrugspolitik, men har gradvist udviklet en selvstændig identitet i takt med udviklingen af Fællesskabet siden 1970 og i forbindelse med medlemsstaternes indførelse af eksklusive økonomiske zoner og med tiltrædelsen af nye lande med store fiskerflåder. Denne udvikling betød, at Fællesskabet var nødt til at håndtere specifikke problemer inden for fiskeriet såsom adgang til fælles ressourcer, bevarelsen af bestande, strukturforanstaltninger for fiskerflåden og internationale forbindelser inden for fiskeri.

1. Begyndelsen

I 1970 vedtog Rådet den første lovgivning om indførelsen af en fælles markedsordning for fiskeprodukter og indførte en fælles strukturpolitik for fiskeriet.

2. Den tidlige udvikling

Fiskeriet spillede en vigtig rolle i forhandlingerne om Det Forenede Kongeriges, Irlands og Danmarks tiltrædelse af EØF i 1972. Resultatet blev, at man fjernede sig fra det grundlæggende princip om fri adgang. De nationale eksklusive kystfiskerirettigheder i territorialfarvande, der var defineret som beliggende inden for 12 sømil fra kysten, blev udvidet til at omfatte eksklusive økonomiske zoner på op til 200 sømil fra kysten. Medlemsstaterne enedes om at overdrage forvaltningen af deres fiskeressourcer til Det Europæiske Fællesskab.

3. Forordninger om og reformer af den fælles fiskeripolitik

a. Forordningen fra 1983

Efter flere års forhandlinger vedtog Rådet i 1983 med forordning (EØF) nr. 170/83 en ny udformning af den fælles fiskeripolitik, som stillede krav om overholdelse af de eksklusive økonomiske zoner, indførte princippet om relativ stabilitet og fastsatte bestemmelser om bevarelsesforanstaltninger på grundlag af samlede tilladte fangstmængder (TAC'er) og kvoter. Siden 1983 har den fælles fiskeripolitik måttet tilpasses Grønlands udtrædelse af Fællesskabet i 1985, Spaniens og Portugals tiltrædelse i 1986 og Tysklands genforening i 1990. Disse tre begivenheder havde konsekvenser for fællesskabsflådens størrelse og struktur samt på dens fangstpotentiale.

b. Forordningen fra 1992

I 1992 forsøgte man med forordning nr. 3760/92, som fastlagde bestemmelserne for fiskeripolitikken indtil 2002, at løse problemerne med en alvorlig ubalance mellem fiskerflådens kapacitet og fangstmulighederne. Den løsning, der blev foreskrevet, var en nedskæring af Fællesskabets fiskerflåde suppleret af strukturforanstaltninger for at afbøde de sociale virkninger. Forordningen indførte begrebet »fiskeriindsats« med henblik på at genskabe og bevare balancen mellem de tilgængelige ressourcer og fiskeriaktiviteterne. Desuden sørgede forordningen for regulering af adgangen til ressourcerne gennem en effektiv licensordning.

c. Reformen i 2002

Foranstaltningerne i forordning (EØF) nr. 3760/92 var ikke tilstrækkeligt effektive til at bremse overfiskeriet, og nedgangen i mange fiskebestande fortsatte i et endnu hurtigere tempo. Den kritiske situation førte til en reform bestående af tre forordninger, som blev vedtaget af Rådet i december 2002 og trådte i kraft den 1. januar 2003:

- rammeforordning (EF) nr. 2371/2002 om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne (og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 3760/92 og (EØF) nr. 101/76)
- forordning (EF) nr. 2369/2002 om de nærmere regler og betingelser for Fællesskabets strukturforanstaltninger for fiskerisektoren (og om ændring af forordning (EF) nr. 2792/1999)
- forordning (EF) nr. 2370/2002 om en EF-hasteforanstaltning for ophugning af fiskerfartøjer.

Det primære mål med 2002-reformen var at sikre fiskerisektoren en bæredygtig fremtid og garantere fiskerne en stabil indtægt og fast arbejde samt at sikre forsyningen til forbrugerne, samtidig med at havøkosystemernes skrøbelige balance bevaredes. Med reformen indførtes en langsigtet strategi for fiskeriforvaltningen, herunder udarbejdelse af nødforanstaltninger, der omfattede flerårige genopretningsplaner for bestande, der befandt sig uden for de sikre biologiske grænser, og flerårige forvaltningsplaner for andre bestande.

For at sikre en mere effektiv, gennemsigtig og rimelig kontrol oprettedes EU-Fiskerikontrolagenturet (EFCA) i Vigo (Spanien).

Med reformen i 2002 fik fiskerne større indflydelse på beslutninger, der berørte dem, gennem oprettelsen af regionale rådgivende råd bestående af fiskere, videnskabelige eksperter, repræsentanter for andre sektorer, der har berøring med fiskeri og akvakultur, samt regionale og nationale myndigheder, miljøgrupper og forbrugere.

REFORMEN AF DEN FÆLLES LANDBRUGSPOLITIK I 2013

Reformen fra 2002 levede ikke op til forventningerne på kort sigt, idet situationen for visse bestande blev stadig ringere. Samtidig fremhævede den nogle problemer, der indtil da havde været ubemærkede, såsom problemet med udsmid.

I 2009 iværksatte Kommissionen en offentlig høring om reformen af den fælles fiskeripolitik med det formål at indarbejde de nye principper, der burde gælde for EU-fiskeriet i det 21. århundrede. Efter en lang debat i Rådet og — for første gang — i Parlamentet blev der den 1. maj 2013 indgået en aftale om en ny fiskeriordning, der hvilede på tre hovedsøjler:

- den nye fælles fiskeripolitik (forordning (EU) nr. 1380/2013)
- den fælles markedsordning for fiskevarer og akvakulturprodukter (forordning (EU) nr. 1379/2013)
- den nye Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF) (forordning (EU) nr. 508/2014).

Den nye fælles fiskeripolitik har til formål at sikre, at aktiviteterne inden for fiskeri- og akvakultursektoren er miljømæssigt bæredygtige på lang sigt og forvaltes på en måde, der er i overensstemmelse med målene om økonomiske, sociale og beskæftigelsesmæssige fordele. De vigtigste punkter er:

- En flerårig økosystembaseret forvaltning, der skal styrke den rolle, der i den foregående reform var tildelt de flerårige planer, men også en mere økosystemorienteret tilgang — med planer for flere arter og fiskeriformer — i de regionale rammer for de europæiske geografiske områder.
- Maksimal bæredygtig fangst: På baggrund af internationale forpligtelser som f.eks. dem, der blev indgået på Johannesburgtopmødet i 2002 om bæredygtig udvikling, har den nye fælles fiskeripolitik maksimalt bæredygtig fangst som det vigtigste mål for alt fiskeri. Om muligt i 2015 og senest i 2020 vil fiskedødeligheden blive fastlagt til det fangstniveau, der for en given bestand giver den maksimale bæredygtige fangst.
- Forbud mod udsmid: Den nye reform vil sætte en stopper for en af de mest uacceptable praksisser, der er almindeligt forekommende inden for fiskeriet i EU. Udsmid af regulerede arter skal udfases, og i kombination hermed skal der indføres ledsagende foranstaltninger for at gennemføre forbuddet. I 2019 vil den nye politik om udsmid gælde for alt fiskeri i EU.
- Hvad flådekapacitet angår, forpligter den fælles fiskeripolitik medlemsstaterne til at tilpasse deres fangstkapaciteter gennem nationale planer således, at de er i balance med deres fiskemuligheder. Det ikkeindustrielle fiskeri får en særlig rolle i den nye fælles fiskeripolitik. Den eksklusive zone på 12 sømil for traditionelle flåder forlænges indtil 2022.
- Reglerne for EU-fiskerflåder, der fisker i tredjelandsfarvande og internationale farvande, skal fastlægges inden for rammerne af EU's eksterne forbindelse, og det skal sikres, at de er i overensstemmelse med principperne i EU-politikken. Aftalerne om fiskeri i disse farvande knyttes til partnerskabsaftaler om bæredygtigt fiskeri og til EU's deltagelse i regionale fiskeriforvaltningsorganisationer.
- Bæredygtig akvakultur, øget udbytte til forsyning af EU's marked for fisk og fremme af væksten i kystområder og landdistrikter gennem nationale planer.
- Nye krav til medlemsstaterne om styrket forskning gennem øget dataindsamling og deling af informationer om bestande, flåder og fiskeriets indvirkninger.
- Decentraliseret forvaltning, der bringer beslutningsprocessen tættere på fiskepladserne. EU-lovgiverne definerer de overordnede rammer, mens medlemsstaterne udvikler gennemførelsesforanstaltningerne og samarbejder indbyrdes på regionalt plan.
- De eksisterende tekniske foranstaltninger, der er indeholdt i Rådets forordning (EF) nr. 850/98, udgør et sammensat og uensartet system af bestemmelser, som man i øjeblikket er færd med at gennemse med henblik på at give den nye fælles fiskeripolitik et nyt sæt tekniske foranstaltninger.

Den fælles markedsordning for fiskeri- og akvakulturprodukter indgår i reformpakken.

Den nye Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF) er et finansielt redskab, der skal bistå gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik og den fælles markedsorganisation for fiske- og akvakulturprodukter.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

A. Kompetence

- fiskerilovgivning: i henhold til Lissabontraktaten gælder den fælles beslutningsprocedure (den almindelige lovgivningsprocedure)
- EU's deltagelse i internationale fiskeriaftaler samt aftaler med tredjelande (fælles beslutningstagning med Rådet).

B. Rolle

Med Lissabontraktaten har Europa-Parlamentet fået flere lovgivningsbeføjelser, som sætter det i stand til at bidrage til udformningen af den fælles fiskeripolitik og til at overvåge de regler, der styrer aktiviteterne i EU's fiskeri- og akvakultursektor.

Parlamentet har vedtaget en række beslutninger om nødvendigheden af at reformere den fælles fiskeripolitik:

- beslutning af 12. april 2016 om innovation og diversificering af det ikke-industrielle kystfiskeri i fiskeriafhængige områder^[1]: Kommissionen opfordres til at lægge særlig vægt på den socioøkonomiske betydning, som ikke-industrielt kystfiskeri og fiskeri af mindre omfang har i EU.
- beslutning af 27. april 2017 om forvaltningen af fiskerflåderne i regionerne i EU's yderste periferi^[2]: Teksten indeholder bestemmelser om specificiteter og geografiske forhold i regionerne i den yderste periferi og om bedre brug af mulighederne i traktatens artikel 349 og den fælles fiskeripolitik i forordninger, fonde og programmer for at imødegå de specifikke vanskeligheder i regionerne i den yderste periferi.
- beslutning af 4. juli 2017 om den fiskerirelaterede turismes rolle i diversificeringen af fiskeriet^[3]: Teksten henviser til mål 4 i EU's biodiversitetsstrategi frem til 2020, der sigter mod at gøre fiskeriet mere bæredygtigt og havene sundere og at inddrage sektoren i alternative aktiviteter som f.eks. økoturisme.
- beslutning af 24. oktober 2017 med titlen »Den fælles fiskeripolitik: gennemførelse af landingsforpligtelsen«^[4]: Denne beslutning vedrører forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1380/2013; Parlamentet anmoder om fornyet forelæggelse, hvis Kommissionen erstatter, i væsentlig grad ændrer eller agter i væsentlig grad at ændre sit forslag;

[1]EUT C 58 15.2.2018, s. 82.

[2]EUT C 298 af 23.8.2018, s. 92.

[3]EUT C 334 af 19.9.2018, s. 20.

[4]EUT C 346 af 27.9.2018 s. 363.

- beslutning af 12. juni 2018 om status over det rekreative fiskeri i Den Europæiske Union^[5]: Teksten understreger behovet for at sikre, at de nødvendige data om rekreativt fiskeri indsamles regelmæssigt, og understreger, at sådanne data har afgørende betydning.

Carmen-Paz Martí
05/2019

[5] Vedtagne tekster, [P8_TA\(2018\)0243](#).

